

Sva su predavanja na Županijskom stručnom vijeću učitelja povijesti Istarske županije nesumnjivo bila od koristi učiteljima u njihovom daljnjem odgojno-obrazovnom radu.

Igor Jovanović

Aktivnost Istarskog povijesnog društva u 2010. godini

Istarsko povijesno društvo – Società Storica Istriana osnovano je 15. veljače 2010. kao udruga građana, a do kraja godine okupilo je 45 članova. Pri pokretanju Društva sudjelovalo je nekoliko ustanova koje se bave povijesnom znanošću i/ili okupljaju povjesničare u svojim redovima: Odsjek za povijest Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, Centar za povijesna istraživanja – Rovinj / Centro di ricerche storiche – Rovigno, Državni arhiv u Pazinu, Institut društvenih znanosti “Ivo Pilar” Zagreb – Centar Pula, Povijesni muzej Istre i Sveučilišna knjižnica u Puli. Osim pravnih osoba, među osnivače su se upisali i zaposlenici spomenutih ustanova koji su sudjelovali na Osnivačkoj skupštini te članovi pulskog ogranka riječkog Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Za predsjednika Društva izabran je Maurizio Levak, za dopredsjednika Raul Marsetič, a na mjesto tajnika Milan Radošević.

Nakana je osnivača promicanje i poticanje povijesnih istraživanja kroz okupljanje i međusobno povezivanje povjesničara i svih koji aktivno rade na proučavanju prošlosti, osobito mladih istraživača. Među ciljevima valja izdvojiti izdavanje znanstvenih i stručnih radova u tiskanom obliku i na mrežnim stranicama, pripremu predavanja i drugih oblika metodološke edukacije za povijesna istraživanja, organizaciju predavanja, izložbi i predstavljanja knjiga s područja djelatnosti Društva, izdavanje zbornika i posebnih izdanja te suradnju s obrazovnim ustanovama i popularizaciju povijesne znanosti.

Nedugo po osnutku Društva započelo se s brojnim aktivnostima, od kojih je najvažnija priprema prvog broja godišnjaka *Histria*. Pod uredništvom M. Levaka časopis će objavljivati znanstvene i stručne priloge te osvrtne i prikaze iz povijesti te povijesti srodnih humanističkih i društvenih znanosti i disciplina. Predmet istraživanja godišnjaka odnosit će se na Istru, ali i na okolna područja bez kojih nije moguće dobiti širu sliku općeg društvenog

i gospodarskog razvoja Poluotoka. Takva koncepcija uočljiva je u sadržaju prvog sveska, jer se, uz određen broj znanstvenih radova, nastojalo prikupiti što više priloga o aktualnostima povezanim s istarskom poviješću, odnosno o novim izdanjima, izložbama i znanstvenim skupovima tijekom 2010. godine.

Mrežne stranice Društva (www.ipd-ssi.hr), pokrenute krajem rujna, približile su se broju od tisuću jedinstvenih posjeta mjesečno. Na stranicama se uz osnovne podatke o projektima i aktivnostima Društva te korisne poveznice na dostupnu građu i stručnu literaturu, nalaze i najave svih događanja u Istri iz područja proučavanja prošlosti. Pažnju onih koji ih posjećuju zasigurno privlači i projekt Fotohist(o)rija. Pokrenut s namjerom izrade opsežne baze fotografija iz povijesno-kulturnog konteksta s područja istarskog poluotoka, projekt čiji su voditelji M. Radošević i Aldo Šuran danomice se proširuje novim fotosvjedočanstvima istarske prošlosti.

Članovi Društva Igor Jovanović i Igor Šaponja nastavili su svoj prije pokrenuti projekt prikupljanja svjedočanstava Istrana zatočenih u sabirnim i zarobljeničkim logorima za Drugoga svjetskog rata i poraća, nazvan jednostavno "Istarske sudbine". Voditelji projekta nastoje sakupiti što više svjedočanstava na raznim medijima, a osim izrade dokumentarnog filma, planirano je i izdavanje rezultata istraživanja. S obzirom na poznu dob preživjelih logoraša, ovaj je hvalevrijedan projekt posljednja prilika da se dio njihovih potrebnih uspomena sačuva za nadolazeće generacije.

Istarsko povijesno društvo je u listopadu sudjelovalo u organizaciji znanstvenog skupa "36. Susreti na dragom kamenu", održanog u pulskoj Sveučilišnoj knjižnici, a posvećenog obilježavanju stote obljetnice rođenja Eduarda Čalića. U prosincu je, pak, Društvo organiziralo izložbu Antona Percana "Nogometna igrališta u Puli – povijest i razvoj", ostvarenu povodom dovršetka gradnje Gradskog stadiona Aldo Drosina.

U suradnji s Udrugom Istarska baština pokrenut je program predstavljanja knjiga s povijesnom tematikom. S obzirom na to da su predstavljanja suvremene historiografske produkcije posljednjih godina na istarskom području relativno rijetka, pretpostavljeno je da će ovakav program naići na odaziv zainteresirane publike, što je potvrdilo prvo predstavljanje, održano u prosincu. U Svečanoj dvorani "Tone Peruško" Odjela za humanističke znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli predstavljena je knjiga Franka Dote *Zaraćeno poraće – konfliktni i konkurentski narativi o stradanju i iseljavanju Talijana Istre* u izdanju nakladničke kuće Srednja Europa. Voditelj projekta je Ivan Žagar, a buduća predstavljanja neće biti strogo ograničena na hrvatska

izdanja, već i na knjige koje su izdane u inozemstvu, a na posredan su način zanimljive za hrvatsku historiografiju ili na neki drugi način značajne za istarsku povijest.

Važan je projekt Društva i organizacija Međunarodnog znanstvenog skupa “150 godina od uspostave Istarskog pokrajinskog sabora u Poreču” koji će se održati od 13. do 15. listopada 2011. godine, uz suorganizaciju Zavičajnog muzeja Poreštine. Skup je zamišljen kao dio cjelogodišnjeg programa obilježavanja početka parlamentarnog života u Istri, a sudjelovanje tridesetak povjesničara iz Hrvatske, Slovenije, Italije, Austrije i Poljske jamči obilje novih saznanja o različitim sastavnicama političke i društvene povijesti Istre pod austrijskom vlašću.

Pokrenut je i dugoročan projekt digitalizacije stručne literature, u prvom redu časopisa koji se bave poviješću Istre – kako aktualnih, tako i onih ugašenih – s ciljem da se njihov sadržaj učini dostupnijim istraživačima i uopće proučavateljima istarske prošlosti. Za prvi je u tom nizu odabran *Vjesnik istarskog arhiva*, čija je digitalizacija u tijeku.

Planovi Društva u 2011. su godini okrenuti se širenju članstva, realizaciji započetih projekata i pokretanju novih aktivnosti.

Milan Radošević
Mihovil Dabo